

1. Obiekt

EWANGELICKI, OB. RZYM.-KAT.

KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. Wniebowzięcia N.M.P.

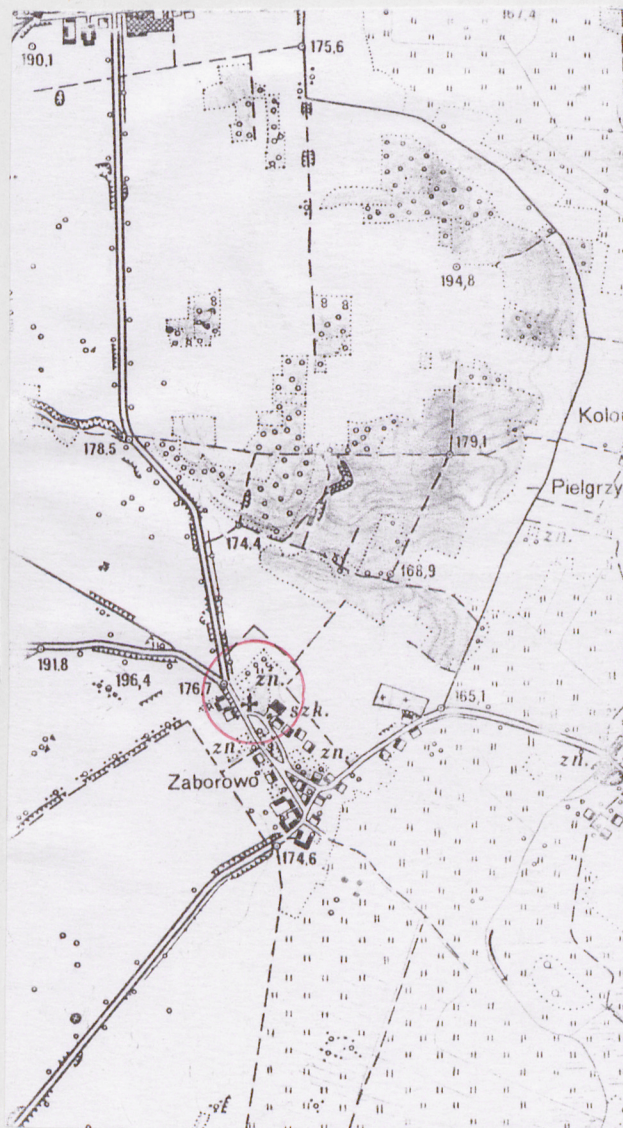
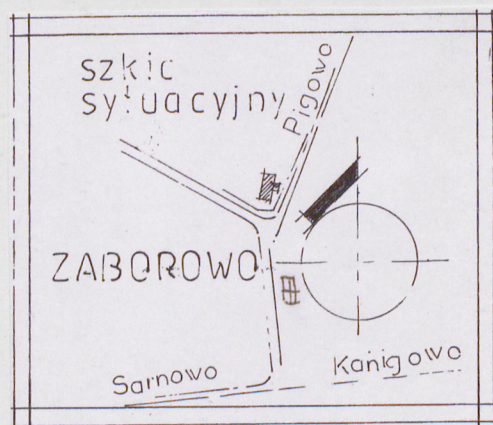
2. Czas powstania

1740r.

3. Miejscowość

ZABOROWO

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Zaborowo
gm. Kozłowo

nr hipoteczny .....

lub. ewid. gruntów .....

5. Przynależność administracyjna

województwo ..... Warmińsko-Mazurskie

gmina ..... Kozłowo

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Saberau

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo ..... Olsztyńskie

powiat ..... Nidzica

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzym-Kat. P.W.
Św Antoniego, Sarnowo 43
13- 124 Kozłowo

9. Użytkownik i jego adres

Parafia Rzym-Kat. P.W.
Św Antoniego, Sarnowo 43
13- 124 Kozłowo

10. Rejestr zabytków

Nr ..... 968 ..... data 28.07.1968

Zaborowo- wieś założona w 1357 r. na 40 łanach była siedzibą parafii jeszcze w czasach krzyżackich. Kościół filialny p.w Wniebowzięcia NMP w Zaborowie. Zaborowo jest wymienione już w r. 1313. W średniowieczu posiadało kościół katolicki, którym zawładnęli protestanci w r. 1527. Obecny kościół został wybudowany w r. 1740. Główny ołtarz złożony jest z dwóch części ołtarzowych XVII i XVIII wiekowej. Szkoła powstała w Zaborowie w pierwszej połowie XVIII wieku. W roku 1818 było w Zaborowie 18 domów w których mieszkało 102 mieszkańców, natomiast w 1871 r. były już 33 domy i 257 mieszkańców a w 1890 roku znajdowało się tu 40 domów w których żyły 204 osoby. W 1858 roku do wsi należało 2530 morgów ziemi. W 1868 r. w parafii było 1462 Polaków i 6 Niemców. W 1939 roku w Zaborowie mieszkało 335 osób. Po 1945 r. kościół został oddany do użytku ludności katolickiej.

SYTUACJA: Zaborowo, niewielka wieś położona przy drodze z Sarnowa do Rozdroża, na zach. od szosy z Mławy do Nidzicy. Kościół usytuowany w centrum wsi, posadowiony na niewielkim wyniesieniu terenu. Orientowany. Teren wokół kościoła zajmował dawniej cmentarz, obecnie otoczony niewysokim murem z kamieni polnych.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA: kościół murowany z użyciem kamieni polnych i cegły ceramicznej pełnej, tynkowany. Cokół kamienny, wydzielony odsadzką, pokryty szlichtą cementową. Od zachodu w dachu wieża-dzwonnica konstrukcji drewnianej, wtopiona w nawę kościoła. Wnętrze salowe, prostokątne. Posadzka nawy ceramiczna. Wnętrze kryte stropem belkowym opartym na dwu sosrębach, które podtrzymują dwa rzędy słupów empor balkonowych. Empory rozmieszczone wzdłuż dłuższych ścian kościoła łączą się z emporą organową. Wzdłuż nawy po 4 słupy, empora organowa wsparta także na 4 słupach. Strop wtórnie pomalowany farbą olejną. Otwory okienne prostokątne zamknięte odcinkowo, rozglifione do wnętrza. Pola otworów okiennych podzielone segmentowo, szklone w metalowych szprosach. szklone witrażowo. Drzwi zewnętrzne dwuskrzydłowe wymienione na współczesne. Wejście na emporę od strony chóru schodami dwubiegowymi konstrukcji drewnianej. Poddasze kościoła dostępne z chóru, schody deskowe, jednobiegowe, policzkowe przechodzące w drabiniaste. Wieża konstrukcji słupowej drewnianej z wewnętrzną ramą dźwigającą dzwon, na zewnątrz oszalowana pionowo deskami i olistwowana. Dach na wieży czterospadowy, mansardowy kryty blachą. Dach na nawie dwuspadowy kryty blachą. Konstrukcja więźby dachowej nad nawą kościoła utworzona z dwu ram stolcowych poprzecznie stężonych podwójną jętką. Boczna kruchta od pd. przykryta oddzielnym dachem dwuspadowym także krytym blachą.

RZUT: prostokąta, salowy, boczną kruchtą od pd.

BRYŁA: zwarta, z wtopioną w nawę wieżą od zachodu. Zakrystia kryta oddzielnie daszkiem dwuspadowym. Korpus kryty dachem dwuspadowym, wieża czterospadowym- mansardowym.

ELEWACJE: pokryte wtórnie obrzutką cementową. W fasadzie zach. lekko wysunięty ryzalit, na nim wtopiona w dach kwadratowa wieżyczka drewniana. W ryzalicie portal zaakcentowany na osi półkolistym otworem okiennym, nad którym rytm trzech półkolistych wnęk z których środkowa przeszklona. Pod wysuniętym okapem dachu elewacje obiega profilowany gzyms wieńczący. Portal, obramienia otworów okiennych i naroża ścian dodatkowo zaakcentowane gładkimi opaskami wykonanymi w tynku i pomalowanymi na biało.

WNĘTRZE, WYPOSAŻENIE: wnętrze salowe kryte stropem belkowym, wzdłuż ścian empory. . Prezbiterium nie wydzielone zamknięte ścianą prostą. Ołtarz główny utworzony z dwóch części ołtarza XVII i XVIII wiekowej. **INSTALACJE:** elektryczna.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
382, 5m3	3442, 5m2	sakralne	sakralne

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)

Dach kościoła przykryty został blachą.
Niewłaściwie wykonano obrzutkę cementową na elewacjach.
W 2000 r. wykonano prace remontowe wieży,
wymieniono pokrycie dachu z blachy na blachę.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Ściany w dobrym stanie technicznym. na elewacjach należy wykonać właściwe tynki. Prace remontowych wymagają drewniane konstrukcje stropu nad nawą kościoła. Do wymiany kwalifikują się deski w stropie.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Należy wykonać w sposób właściwy tynki na ścianach zewnętrznych. W przyszłości przywrócić ceramiczne pokrycie dachu. Wykonac prace remontowe stropu i podłóg empor.

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r
tekst .....
imię, nazwisko, data, podpis

mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r
plany, rysunki .....
imię, nazwisko, data, podpis

mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r
zdjęcia fotogr. ....
imię, nazwisko, data, podpis

W/O SOZ, Olsztyn

miejsce przechowywania negatywów .....

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

- A. Boetticher, Die Bau- und Kunstdenkmaler der Provinz Ostpreussen. T. III. Das Oberland, Königsberg 1893 s. 110.
- G. Dehio- Gall, Handbuch der Deutschen Kunstdenkmaler- Deutschordenland Preussen, neu bearb von E. Gall, Munchen- Berlin 1952 s. 262.
- Rocznik Diecezji Warmińskiej rok 1974 s. 276.
- Nidzica z dziejów miasta i okolic, Pojezierze- Olsztyn 1976r.

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

Wkładki:

1. Miejscowość <u>Zaborowo</u>	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina <u>Kozłowo</u>	Kościół filialny P.W.	Spis fotografii
3. Powiat <u>Nidzica</u>	Św. Wniebowzięcia N.M.P.	
4. Województwo <u>Warmińsko- Mazurskie</u>		

SPIS FOTOGRAFII:

1. Widok na ściany zewnętrzne kościoła.
2. Widok na ściany zewnętrzne od strony wsch.
3. Widok od strony bocznej kruchty.
4. Drzwi w ścianie bocznej prowadzące do prezbiterium.
5. Widok w stronę ołtarza.
6. Widok w stronę chóru i empor bocznych.
7. Konstrukcja więźby dachowej.
8. Konstrukcja wieży.

2

Wkładkę założył: mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów O/W SOZ Olsztyn

3

5

6

1. Miejscowość <u>Zaborowo</u>	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina <u>Kozłowo</u>	Kościół filialny P.W.	Serwis fotograficzny
3. Powiat <u>Nidzica</u>	Św. Wniebowzięcia N.M.P.	
4. Województwo <u>Warmińsko- Mazurskie</u>		

3

7

8

Wkładkę założył: mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów O/W SOZ Olsztyn

